

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 11 Mart 2020
Sayı : 1183

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
Teklifim gerekçesi ile birlikte ektedir. 10.03.2020
Gereğini saygılarımla arz ederim.

Suzan ŞAHİN
Hatay Milletvekili

T.C. M. B. A. Ş. K. N. L. İ. G. İ.	
Tali Komisyon	-Kadın, Erkek Fırsat Eşitliği -Sağlık, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetleri
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih :	13 Mart 2020
	Esas No: 2/2207

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR HSK. LİGİ
11 Mart 2020
Nuntara:

TBMM
GELEN EVRAK
11 Mart 2020
No: 632823
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

0-6 yaş aralığı, çocuklar için fiziksel, ruhsal, zihinsel, bilişsel ve sosyal açıdan gelişimin en hızlı olduğu ve bu nedenle sağlıklı seyir izlemesi gereken dönemlerden birisidir. Erken çocukluk dönemi olarak adlandırılan bu evrede çocuklara sunulan bakım ve eğitim hizmetleri, çocuğun ilerleyen yaşlarda kazanacağı davranışsal ve bilişsel gelişimine temel oluşturmaktadır. Bu nedenle kreş ve bakım hizmetlerinin, ebeveyn ve çocuk hakkı olarak, bilimsel, nitelikli ve denetlenebilir bir biçimde devlet tarafından tüm yurttaşlar için eşitlik temelinde ücretsiz olarak sağlanması toplumsal gelişim açısından büyük önem taşımaktadır.

Ancak ne yazık ki, Türkiye’de 0-6 yaş grubundaki çocuklara yönelik kamusal bakım hizmetleri yok denecek kadar azdır ve kadınları çalışma hayatından uzaklaştıran en önemli nedenlerden biri, çocuk sahibi olduklarında ücretsiz kreş haklarının olmamasıdır. Türkiye’de 0-6 yaş döneminde bulunan çocukların yüzde 86,7’sine anneleri bakmaktadır. Kamusal, ücretsiz ve herkesin ulaşabileceği bir hak haline getirilmeyen kreşler özel sektöre devredilmiş durumdadır. Bu kreşlerde de çocuk bakım hizmetlerinin niteliği düşük, ücretleri son derece yüksektir. Kamu kurum ve kuruluşlarına ait kreşler ise yıllar içerisinde azaltılmış ve 2008 yılında 497 olan kreş sayısı, 2016 yılında 56’ya düşmüştür.

İşyerlerinde işverence emzirme odası ve kreş açma zorunluluğu ise bazı koşullara bağlanmıştır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 30 maddesine dayanılarak çıkarılan, 16 Ağustos 2013 tarihli Resmi Gazete’de Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmeliğin 13. maddesine göre;

Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun,

• 100-150 kadın çalışanın olması halinde emzirme odası kurma,

• 150 den çok kadın çalışanın olması halinde ise, 0-6 yaşındaki çocukların bırakılması ve bakılması, emziren işçilerin çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından kreş açma zorunluluğu getirilmiştir.

Burada görüldüğü üzere, ilgili yönetmelik emzirme odası açmak için işyerinde 100-150 kadın çalışanın olmasını aramakta iken, bakım yurdu (kreş) açmak için ise 150’den fazla kadın çalışanın bulunmasını şart koşmaktadır. Maalesef kreş açma yükümlülüğü, işyerinde çalışan tüm işçilerin sayısı üzerinden değil, işyerinde çalışan kadın işçilerin sayısı üzerinden belirlenmektedir.

Bununla birlikte kreş açma zorunluluğu olan işverenin bu hakkı ücretsiz olarak çalışanlarına sunması gereklidir. Yönetmeliğin 21. maddesine göre “Oda ve yurtların bina

kuruluş, döşeme, araç, gereç, taşıt, beslenme gibi giderlerinin tamamı işverenlerce" karşılanacağı açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla bu işyerlerinde kreşin de ücretsiz olacağı açıkça belirtilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre Türkiye'deki 100'ün üzerinde sigortalı çalıştıran 1 milyon 891 bin işyeri, 100'ün altında sigortalı çalıştıran ise 1 milyon 874 bin 426 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle mevcut düzenleme ile işyerlerinin yalnızca yüzde 1'inden daha azı çocuk bakım yurdu açma zorunluluğu bulunmaktadır. Ayrıca kreş açılmasında 150 kadın çalışan zorunluluğunun bulunması da işyeri sayısının iyice daralmasına neden olmaktadır.

Bu nedenlerle bu kanun teklifi ile çocuk bakımı için gerekli olan kreşlerin, sosyal devlet olmanın bir gereği olarak devlet tarafından üstlenilmesi, herkese eşit ve ücretsiz olarak sunulması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, devlet memurlarının cinsiyetine bakılmaksızın, çocuğu olan çalışanlar için yararlanılmak üzere, gerektiğinde çalışma koşulları da dikkate alınarak, yirmi dört saat açık olan ocuk bakım evi ve kreş hizmetinin zorunlu olarak sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 2 – Madde ile, asgari 50 çalışanı olan işyerlerinde kreş kurulması zorunlu hale getirilmiştir.

MADDE 3- Madde ile, işyerlerinde bakım evi kreş açma zorunluluğu konusunda belli bir kadın çalışan sayısının aranması şartı yerine asgari 50 çalışanın olması düzenlemesi getirilerek, tüm çalışanların ücretsiz kreş hizmetine erişiminin sağlanması düzenlenmiştir.

MADDE 4 - Madde ile, büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100 binin üzerinde olan belediyelere ocuk bakımevi ve kreş açma zorunluluğu getirilmiştir.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

**DEVLET MEMURLARI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 191'inci maddesinin ilk fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Devlet memurları için, işyerlerinin çalışma koşulları da göz önünde bulundurularak, gerektiğinde yirmi dört saat açık hizmet vermek üzere çocuk bakım evi ve sosyal tesis kurulması zorunludur.”

MADDE 2- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Bir işyerinde 50'den fazla çalışanın bulunması halinde bu işyerinde çalışan işçilerin 0-6 yaş arası çocukları için bulunması zorunlu olan çocuk bakım evi ve sosyal tesisi ifade eder. O işyerinde vardiyalı çalışma yapılması halinde çocuk bakım evi ve sosyal tesisler 24 saat hizmet verir.”

MADDE 3- 4857 sayılı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

“Ek Madde 4- Çalışanlar için, 50'den fazla çalışanı bulunan işyerlerinin çalışma koşulları da göz önünde bulundurularak, gerektiğinde yirmi dört saat açık hizmet vermek üzere çocuk bakım evi ve sosyal tesis kurulması zorunludur.”

MADDE 4- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediyeler Kanununun 14'üncü maddesinin 1. Fıkrasının a bendinin sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir:

“Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, 0-6 yaş arası çocuklar için mahalle bazında çocuk bakımevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek çocuk bakımevi açabilirler.”

MADDE 5- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

